

Sygn. akt III AUa 38/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Krystyna Merker (spr.)
Sędziowie	SSA Irena Goik SSO del. Beata Torbus
Protokolant	Radosław Gaj

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania (...) Sp. z o.o. w G. ((...) Sp. z o.o. w G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wydanie pisemnej interpretacji przepisów prawnych

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 29 lipca 2014r. sygn. akt VIII U 336/14

1.oddala apelację,

2.zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz odwołującej (...) Sp. z o.o. w G. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

/-/ SSA I.Goik /-/ SSA K.Merker /-/ SSO del. B.Torbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 38/15

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 23.12.2013r. (...)

Sp. z o.o. w G. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w L. o wydanie interpretacji w trybie art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 2013 poz. 672) w kwestii: czy po wyodrębnieniu ze Spółki Oddziałów, Spółce będzie przysługiwało prawo do stosowania wcześniej ustalonej stawki składki na ubezpieczenie wypadkowe oraz czy poszczególne Oddziały wstępują we wszystkie prawa i obowiązki poprzedniego płatnika, w tym w szczególności w uprawnienie wynikające z indywidualnie ustalonej stawki składki na ubezpieczenie wypadkowe.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że aktualnie działalność Spółki koncentruje się wokół pięciu aktywności, w skład których wchodzi: I. - produkcja w fabryce w G., sprzedaż krajowa oraz eksport produktów marki (...) wraz z produkcją styropianu E. w N.; R. - produkcja w fabryce i kopalni w S. k. P. oraz sprzedaż krajowa i zagraniczna produktów R.; (...) - zakłady produkcyjne chemii budowlanej (...) w G. oraz G., zakład produkcyjny (...) ((...) L.) w G., zakład produkcyjny (...) oraz sprzedaż wszystkich tych produktów; E. - zakład produkcyjny w G. oraz sprzedaż produktów (...) w Polsce; P. - sprzedaż produktów P. na terenie Polski oraz Centrum (...) (dalej: (...)) obejmujące działy: (...), Centrum Usług (...), (...), (...), (...), (...), (...) oraz Sprzedaż (...),

po przekształceniu pozostanie w starej Spółce. Spółka zatrudnia obecnie więcej niż

9 pracowników i opłaca w imieniu swoich pracowników składki na ubezpieczenie wypadkowe w ustalonej wysokości. Wnioskodawca w przyszłości planuje w ramach swojej struktury dokonać wyodrębnienia oddziałów, które w szczególności staną się pracodawcami wobec przejętych od Spółki pracowników. Zmiany organizacyjne oparte będą m.in. na koncepcji funkcjonalnej i na geograficznym położeniu Oddziałów. Wśród podmiotów wyodrębnionych ze Spółki znajdują się: wnioskodawca, (Spółka jako pracodawca) - obejmujący Aktywność I. wraz z E. oraz Sprzedaż (...); (...) Oddział G. - obejmujący Aktywność P. i Aktywność E. oraz w ramach (...) działy : (...), (...), (...), (...), (...), (...) oraz (...); (...) Oddział S. - obejmujący Aktywność R.; (...) Oddział G. - obejmujący Aktywność (...) (P., (...), D.). Reorganizacja opiera się na wyodrębnieniu Oddziałów jako oddzielnych pracodawców. Tak powstałe Oddziały nie będą jednostkami samobilansującymi się, gdyż przewidziany transfer to pracownicy z osobnymi kontami płacowymi i ZFŚS na każdą jednostkę. Wyodrębnieni pracownicy przejdą ze Spółki do poszczególnych Oddziałów zgodnie z art. 231 Kodeksu pracy. W konsekwencji powyższego, w stosunku do w/w pracowników Oddziały Spółki staną się nie tylko pracodawcami, ale i płatnikami składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Każdy z Oddziałów będzie zatrudniał więcej niż 9 pracowników, jak również liczba pracowników Spółki po zmianach będzie wyższa niż 9. Zdaniem wnioskodawcy po wyodrębnieniu ze Spółki poszczególnych Oddziałów, Spółce przysługiwało będzie prawo do stosowania dotychczas ustalonej stawki składki na ubezpieczenie wypadkowe. Spółka będzie prowadziła ten sam rodzaj działalności

i tym samym będzie opłacała składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości uprzednio przez nią stosowaną. Poszczególne Oddziały, wstępując we wszystkie prawa i obowiązki poprzedniego płatnika, powinny ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości uprzednio stosowanej przez Spółkę. Wyodrębnione Oddziały powinny opłacać składkę na ubezpieczenie wypadkowe

w wysokości uprzednio stosowanej przez poprzedniego płatnika, z którego zostały wyodrębnione, ze względu na fakt, iż dotychczasowa działalność Spółki znajdzie pokrycie w zakresie działalności nowopowstałych Oddziałów. Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca przytoczył treść art. 28 ust. 2, art. 33 ust. 1, art. 31 ust. 2,3,5,6 i 7 oraz art. 2 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym

z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 nr 167 poz. 1322

z późn. zm.), zwanej dalej ustawą wypadkową. W zakresie składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej dla Spółki, wnioskodawca podniósł, że składka na ubezpieczenie wypadkowe pracowników Spółki po zmianach organizacyjnych powinna pozostać niezmienną w stosunku do stanu sprzed tych zmian, gdyż wydzielenie Oddziałów nie będzie związane ze zmianą rodzaju działalności Spółki. Nie ulegnie zmianie główny rodzaj działalności Spółki jak również nie wystąpią przesłanki wykluczające zastosowanie pozostałych zasad ustalania składki na ubezpieczenie wypadkowe, w szczególności liczba pracowników Spółki nie zostanie zredukowana do mniej niż 10 osób. Wobec tego, składka na ubezpieczenie wypadkowe powinna być w dalszym ciągu ustalana w oparciu o te same wartości parametrów tj. rodzaj działalności i wartość wskaźnika korygującego,

a w konsekwencji wartość składki powinna być taka sama jaka obowiązywała przed zmianami. Uzasadniając swoje stanowisko w zakresie składki na ubezpieczenie wypadkowe należnej od Oddziałów powstałych w wyniku zmian organizacyjnych, wnioskodawca podniósł, że wskazanych wyżej przepisów ustawy wypadkowej

i rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy nie można interpretować w oderwaniu od całokształtu polskiego systemu ubezpieczeń społecznych. Wnioskodawca podkreślił, że zgodnie z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, do należności

z tytułu składek stosuje się odpowiednio m.in. art. 93, 93a-93c, 93e, art. 94, art.97 § 1, art. 98 § 1 i 2 pkt 1,2,5 i 7, art. 100, art. 101, art. 105 § 1 i 2, art. 106 § 1 i 2 ustawy

z dnia 29.08.2007r. Ordynacja Podatkowa (Dz. U. 2012r. p.749 j.t. z póź. zm.),

tj. przepisy regulujące prawa i obowiązki następców prawnych oraz podmiotów przekształconych. Przytaczając treść art. 93c Ordynacji podatkowej, wnioskodawca wskazał, że najogólniej mówiąc następstwo prawne polega na przejściu z jednego bądź kilku podmiotów na drugi określonych praw i obowiązków. W przypadku prawa ubezpieczeń społecznych (tak jak w przypadku prawa podatkowego, do którego przepisów odsyła ustawa o s.u.s.) mamy do czynienia z tzw. pochodnym nabyciem praw, kiedy to następca prawny nabywa prawa i obowiązki przysługujące jego poprzednikowi prawnemu. Jest to nabycie translatywne, jako że dotyczy praw uprzednio już istniejących. Na uwagę zasługuje także fakt, iż w prawie ubezpieczeń społecznych ma miejsce następstwo prawne pod tytułem ogólnym (sukcesja uniwersalna), kiedy to mocą jednego zdarzenia prawnego dochodzi do nabycia całego lub części majątku, a nabywca wchodzi zarówno w prawa, jak i w obowiązki swego poprzednika lub poprzedników prawnych. Wnioskodawca podkreślił, że wskazany wyżej art. 31 ustawy o s.u.s. stanowi o odpowiednim stosowaniu przepisów Ordynacji podatkowej. Natomiast zgodnie z ugruntowanym w doktrynie stanowiskiem, przez pojęcie „odpowiedniego stosowania” rozumieć należy przeniesienie określonych rozwiązań prawnych, zawartych w jednej ustawie na grunt innej regulacji ustawowej przy jednoczesnym respektowaniu postanowień tego ostatniego aktu normatywnego. Zdaniem wnioskodawcy, w sytuacji wyodrębnienia się płatników z jednego dotychczasowego płatnika, a więc również w sytuacji będącej przedmiotem niniejszego wniosku, mamy do czynienia z sukcesją uniwersalną polegającą na przejściu przez wyodrębnianych płatników wszelkich praw i obowiązków przysługujących płatnikowi, z którego zostali wyodrębnieni. Powołując się

na orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz Sądów Apelacyjnych, wnioskodawca podniósł, że sukcesja wynikająca z przepisów Ordynacji podatkowej obejmuje swoim zakresem także ulgi, w tym w szczególności prawo do ulgi w wysokości opłacanych składek na ubezpieczenie wypadkowe, wynikające z niskich wartości wskaźnika korygującego w Spółce. Wskutek odpowiedniego zastosowania przepisu art. 93c Ordynacji podatkowej, co nakazuje przepis art. 31 ustawy o s.u.s., Oddziały, jako płatnicy składek, przejmą wszelkie prawa i obowiązki płatnika-poprzednika przewidziane w systemie ubezpieczeń społecznych, w szczególności uprawnienie wynikające z niższej stawki wskaźnika korygującego w ubezpieczeniu wypadkowym albo w obowiązek wynikający z wyższej stawki tego wskaźnika. Zdaniem wnioskodawcy przyjęcie odmiennego stanowiska rażąco godziłoby w zasady praworządności i sprawiedliwości społecznej, gdyż wieloletnie świadome działania płatnika – poprzednika, mające na celu ograniczenie wypadkowości oraz szkodliwości warunków pracy i tym samym wysokości składki wypadkowej zostałyby w jednym momencie zniweczone, podczas gdy ta sama działalność jest prowadzona w sposób ciągły dalej przy użyciu tych samych składników majątku, a nade wszystko z udziałem dokładnie tego samego zespołu pracowników, a jedyne co różni następców-płatników od poprzednika to dane identyfikacyjne. Co więcej, biorąc pod uwagę, że przedmiotem sukcesji uniwersalnej są nie tylko prawa, ale także obowiązki, przyjęcie odmiennego stanowiska mogłoby w skrajnym przypadku umożliwiać unikanie podwyższania stopy procentowej składek u tych płatników, u których występuje szczególnie duża wypadkowość, ilość chorób zawodowych lub ilość narażeń na czynniki szkodliwe. Mianowicie, płatnicy, u których stopa procentowa składki jest wyższa niż składka bazowa, mogliby poprzez przekształcenie lub przejście „wyeliminować” wpływ wartości swojego współczynnika korygującego na okres co najmniej 3 lat i przez to osiągnąć znaczne oszczędności w zakresie składki wypadkowej. Skoro bowiem nie powinna mieć miejsca sukcesja stopy procentowej niższej od stopy bazowej,

to analogicznie nie powinna mieć też miejsca sukcesja stopy wyższej. Takie podejście ewidentnie zniechęcałoby pracodawców do podejmowania jakichkolwiek działań mających na celu ograniczenie wypadkowości i szkodliwości warunków pracy, skoro należna składka wypadkowa może być w tak prosty sposób zmniejszona. W tym kontekście takie podejście pozostaje sprzeczne z celem ustawy wypadkowej, jakim jest dążenie do ograniczania wypadkowości i szkodliwości warunków pracy i jako takie jest niedopuszczalne w kontekście celów i spójności systemu ubezpieczeń społecznych.

Decyzją z dnia 10.01.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie art. 10 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 2.07.2004r. o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 83d ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych uznał za prawidłowe stanowisko wnioskodawcy w części dotyczącej ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej Spółkę po wyodrębnieniu Oddziałów oraz za nieprawidłowe stanowisko wnioskodawcy w części dotyczącej ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej dla wyodrębnionych ze Spółki Oddziałów.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w myśl przepisów ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków i chorób zawodowych, wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, jaką zobowiązany jest stosować płatnik składek ustala się na okres roku składkowego obejmującego okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku. Wysokość tej stopy jest ustalana na zasadach określonych powołaną ustawą dla wszystkich podmiotów posiadających status płatnika składek w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Sposób ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe uzależniony jest od liczby ubezpieczonych zgłaszanych przez danego płatnika do ubezpieczenia wypadkowego, jak również od momentu zgłoszenia danego płatnika składek.

Powołując treść regulacji art. 28, art. 29 i art. 33 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych organ rentowy stwierdził, że w przedstawionym przez wnioskodawcę zdarzeniu przyszłym Spółka zamierza wyodrębnić w swej strukturze na podstawie kryteriów geograficznych i funkcjonalnych poszczególne Oddziały, które przejmą również część pracowników Przedsiębiorcy. Jednocześnie Spółka nadal pozostanie pracodawcą i płatnikiem składek na ubezpieczenia dla więcej niż 10 pracowników. Ponadto rodzaj działalności wykonywany przez Spółkę nie ulegnie zmianie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe jest ustalana na okres roku składkowego dla danego płatnika i nie ulega zmianie w tym okresie.

Sam fakt przekazania przez wnioskodawcę części pracowników na rzecz Oddziałów, a w rezultacie zmniejszenie poziomu zatrudnienia w Spółce nie wpłynie bezpośrednio na wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w danym roku składkowym, może mieć wyłącznie wpływ na wysokość tej stopy procentowej

w kolejnych okresach. W konsekwencji, pomimo wyodrębnienia ze Spółki poszczególnych Oddziałów, zmniejszenia liczby pracowników zgłaszanych przez płatnika do ubezpieczenia wypadkowego, zachowa ona prawo do stosowania składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości ustalonej na zasadach obowiązujących przed dniem podziału. Biorąc powyższe pod uwagę, Zakład uznał za prawidłowe stanowisko wnioskodawcy w części dotyczącej ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej Spółkę po wyodrębnieniu poszczególnych Oddziałów. Ponadto organ rentowy podkreślił, że zgodnie z przedstawionym przez Spółkę zdarzeniem przyszłym, nowopowstałe Oddziały Spółki staną się pracodawcami dla przejętych pracowników i jednocześnie samodzielnymi płatnikami składek

na ubezpieczenia społeczne. Zdaniem wnioskodawcy, jednym ze skutków wyodrębnienia się ze Spółki Oddziałów jako odrębnych pracodawców i płatników składek, wstępujących we wszystkie prawa i obowiązki Spółki w zakresie dotyczącym przejętych pracowników, będzie uprawnienie do kontynuowania opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości ustalonej dla wnioskodawcy. W ocenie Zakładu brak jest podstaw do przyjęcia stanowiska, iż powyższa teza jest prawidłowa. Zakład wskazał, że stosownie do art. 28 i art. 29 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ustalenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatników składek podlegających wpisowi do rejestru REGON, zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych, następuje na podstawie grupy działalności, do której płatnik należy. W przypadku płatników nowo zgłaszanych w okresie od 1 stycznia danego roku

do 31 marca roku następnego, przynależność do grupy działalności ustalana jest zgodnie z art. 29 ust. 2 powołanej powyżej ustawy na podstawie rodzaju przeważającej działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu, od którego płatnik składek jest zgłoszony w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast liczbę ubezpieczonych ustala

się w oparciu o stan z miesiąca, w którym płatnik został zgłoszony w Zakładzie. Powyższe oznacza, że każdy zgłoszony do Zakładu płatnik składek powinien autonomicznie ustalić obowiązującą go wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Organ rentowy podkreślił, iż przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie zawierają przepisów szczególnych dopuszczających możliwość sukcesji wysokości stopy procentowej składki pomiędzy płatnikami składek w przypadku wyodrębnienia się nowego płatnika składek z podmiotu istniejącego. Uwzględniając powyższe organ rentowy uznał, że brak jest podstaw do przyjęcia, iż fakt, że Oddział - nowy płatnik utworzony poprzez wyodrębnienie z majątku podmiotu już istniejącego określonej części aktywów, jak też przejście części pracowników zgodnie z art. 231 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r., Nr 21 poz. 94 z późn. zm.), będzie prowadził działalność w zakresie, który był wcześniej prowadzony przez spółkę, będzie skutkował również przejściem stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, która obowiązywała poprzedniego płatnika składek. Zdaniem organu rentowego, w przedstawionym zdarzeniu przysługujące następstwo prawne, z którego Wnioskodawca wywodzi prawo Oddziałów do stosowania wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej uprzednio dla Spółki, w istocie nie zachodzi. Ponadto Zakład wskazał, że w myśl art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wskazanego przez wnioskodawcę, do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio art. 93 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa. Definicję należności z tytułu składek określa jednoznacznie art. 24 ust. 2 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, że należnościami są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata. Mówiąc o należnościach ustawodawca odnosi się do określonych świadczeń pieniężnych należnych od płatnika z tytułu pełnienia funkcji płatnika składek za ubezpieczonych, do uzyskania których jest uprawniony Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość stopy procentowej na ubezpieczenie wypadkowe, która ma bezpośredni wpływ na wysokość należności z tytułu składek, sama w sobie nie jest należnością z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zatem nie może być postrzegana jako zobowiązanie czy uprawnienie, które przechodziłoby na następcę prawnego. Brak jest zatem podstaw do stosowania definicji rozszerzającej, która obejmowałaby swoim zakresem również wysokość stopy procentowej. Jednocześnie organ rentowy podkreślił, iż obowiązek posługiwania się w danym roku składkowym określoną wysokością stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez danego płatnika składek nie może być postrzegany jako zobowiązanie czy uprawnienie, które przechodziłoby na następcę prawnego, ponieważ obowiązek posługiwania się określoną wysokością stopy procentowej składki, ustaloną na zasadach wskazanych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, wynika wprost z przepisów tej ustawy i nie jest to prawo czy uprawnienie przysługujące danemu płatnikowi. Biorąc powyższe pod uwagę, Zakład uznał, iż w przypadku wyodrębnienia się ze struktury spółki z ograniczoną odpowiedzialnością poszczególnych Oddziałów, które jako nowi płatnicy przejmą część pracowników i majątku spółki, nie będzie miała miejsca sukcesja stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Każdy nowopowstały płatnik jest zobowiązany do odrębnego ustalenia obowiązującej go stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na zasadach ogólnych. Ponadto Zakład podkreślił, iż wskazane przez wnioskodawcę orzecznictwo Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych wiąże w jednostkowych sprawach i nie może mieć mocy powszechnie obowiązującej.

Uwzględniając powyższe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał za nieprawidłowe stanowisko Wnioskodawcy w części dotyczącej ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej dla wyodrębnionych ze Spółki Oddziałów.

(...) *Spółka z o.o. w G. wniosła odwołanie od powyższej decyzji* w zakresie jej pkt. 2, zarzucając zaskarżonej decyzji:

- naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. nr 167 poz. 1322 z późn. zm.) oraz niewłaściwe zastosowanie art. 33 ustawy poprzez błędne przyjęcie, że wyodrębnione przez Spółkę Oddziały należy traktować jako nowych płatników w zakresie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe i nie ma możliwości stosowania przez nich stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości ustalonej dla Spółki.

Biorąc powyższe pod uwagę odwołująca wniosła o zmianę decyzji w pkt 2 poprzez uznanie za prawidłowe stanowisko wnioskodawcy dotyczącego ustalenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej dla wyodrębnionych ze Spółki Oddziałów oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

W uzasadnieniu odwołania, skarżąca przedstawiła ponownie stan faktyczny sprawy i wskazując, że wystąpiła z wnioskiem o interpretację, ponieważ powzięła wątpliwość, czy poszczególne Oddziały, które Spółka zamierza utworzyć powinny opłacać składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości dotychczas stosowanej przez Spółkę w sytuacji, gdy nie stały się one odrębną osobą prawną i w dalszym ciągu stanowią część struktury organizacyjnej Spółki. Odwołująca wskazała,

że w poddanym pod rozstrzygnięcie stanie faktycznym nie dochodzi do powstania nowego podmiotu prawnego w wyniku procesów wymienionych powyżej, tym samym nie miała miejsca powiązana z nimi sukcesja. Utworzone Oddziały powstały w wyniku wewnętrznej reorganizacji Spółki i nie posiadają one odrębnej od niej osobowości prawnej. Stanowią one podległe Spółce jednostki organizacyjne i jej integralną część. Skoro zatem osoba prawna zachowuje swą integralność i nie mamy do czynienia

z sukcesją, a ze zwykłą kontynuacją jej bytu, to należy uznać, że ma ona także po wyodrębnieniu oddziałów prawo stosować ustaloną dla niej przed wyodrębnieniem stopę procentową składki wypadkowej. Co prawda na gruncie polskiego prawa pracy

i ubezpieczeń społecznych uzyskanie przymiotu pracodawcy, a w konsekwencji płatnika nie jest wyłącznie uzależnione od osobowości prawnej (za czym idzie też zdolność sądowa i procesowa w postępowaniach odrębnych z zakresu prawa pracy

i ubezpieczeń społecznych). Nie należy jednak abstrahować od faktu, że ostatecznie odpowiedzialność majątkową za zobowiązania prywatno-prawne i publiczno-prawne, wynikające z działalności takich pracodawców ponosi osoba prawna, w ramach której zostały one utworzone. W konsekwencji należy uznać, że w takim wypadku Spółka reguluje swoje zobowiązania z tytułu wypłaty wynagrodzeń za pośrednictwem oddziałów. Podobny pogląd przyjął Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku

z 13 listopada 2012r. (sygn. akt III AUa 466/12) stwierdzając: „Skoro niewątpliwie jest, że uprawnienia nabyła spółka i miałyby je, gdyby nie utworzyła oddziałów,

to z faktu utworzenia tychże oddziałów nie można pozbawić spółki akcyjnej praw, które należą jej się z mocy prawa, z art. 93 Ordynacji podatkowej”. Odwołująca podkreśliła, że wyodrębnione oddziały działają w oparciu o tożsamy substrat majątkowy i ludzki, w oparciu o który przed wyodrębnieniem prowadziła działalność Spółka i w związku z którym ustalono dla niej wysokość wskaźnika korygującego. Wyodrębnienie oddziału nie jest zatem takim zdarzeniem, z którym wiążą się zdarzenia powodujące wzrost ryzyka wypadkowości uzasadniającego ustalenie na nowo wysokości stawki wypadkowej. Skoro dla Spółki ustalono określoną wysokość stawki wypadkowej, a następnie wyodrębniła ona w ramach własnej struktury oddziały, nie powinna być pozbawiona prawa do stosowania tej składki

za pośrednictwem swoich oddziałów. Zdaniem odwołującej, powyższą argumentację wzmocniają reguły wykładni logicznej a maiori ad minus, stanowiącej wnioskowanie

z uzasadnienia silniejszego na słabsze. Zdaniem odwołującej, skoro obowiązujące przepisy, jak też jednolita linia orzecnicza przewidują, że w przypadku sukcesji będącej konsekwencją łączenia, podziału lub przekształcenia, zarówno spółka jak i jej oddziały stają się w jednakowym zakresie następcami prawnymi swego poprzednika prawnego, w tym także w zakresie stosowania tej samej wysokości składki wypadkowej, to tożsama zasada będzie miała zastosowanie w przypadku zmian organizacyjnych nie mających wpływu na integralność spółki i nie wywołujących zmian w zakresie jej osobowości prawnej. Spółka w dalszym ciągu, pomimo reorganizacji zachowuje w sposób niezmienny swój byt prawny i to ona, a nie oddział ponosi odpowiedzialność majątkową, w tym także w zakresie składek

na ubezpieczenia społeczne. W związku z powyższym za błędne należy uznać stanowisko organu rentowego, że okoliczność, iż oddziały jako osobni płatnicy, utworzone poprzez wyodrębnienie z majątku podmiotu już istniejącego określonej części aktywów, jak też przejście przez nie części pracowników zgodnie z art. 231 k.p., a także okoliczność, że oddziały będą prowadziły działalność w zakresie, który był wcześniej prowadzony przez Spółkę, nie ma żadnego

wplywu na przejecie przez te oddzialy stopy procentowej skladki na ubezpieczenie wypadkowe, ktora obowiazywala poprzedniego platnika. Odnoszac sie do stanowiska organu rentowego, zawartego w zaskarzonej decyzji i w jej uzasadnieniu odwolujaca podniosla, ze co prawda przepisy ustawy wypadkowej nie reguluja wprost kwestii dotyczacej wyodrębnienia oddzialow jako odrębnich platnikow ani takze zagadnienia sukcesji

w przypadku transformacji platnikow, to jednak nalezy miec na uwadze, ze przepisy ustawy wypadkowej i rozporzadzien wykonawczych do tej ustawy, nie mozna interpretowac w oderwaniu od calokszaltu polskiego systemu ubezpieczen spolecznych. W szczegolnosci nalezy miec na uwadze art. 31 ustawy o systemie ubezpieczen spolecznych, w mysl ktorego do naleznosci z tytulow skladek stosuje sie odpowiednio miedzy innymi art. 93 oraz art. 93a-93c ustawy Ordynacja podatkowa, czyli przepisy regulujace prawa i obowiazki nastepcow prawnych oraz podmiotow przekszaltconych. Zdaniem odwolujacej wskutek odpowiedniego zastosowania powyzszych przepisow, z uwzględnieniem specyfiki przepisow prawa ubezpieczen spolecznych, platnik skladek, jako nastepca prawny pierwotnej spolki, wstapi we wszystkie prawa i obowiazki przewidziane w systemie ubezpieczen spolecznych

w szczegolnosci w uprawnienie wynikajace z nizszej stawki wskaźnika korygujacego w ubezpieczeniu wypadkowym. Tym samym stanowisko organu rentowego wskazujace, ze brak jest podstaw do przyjecia, iz następstwo prawne swym zakresem obejmuje rowniez prawo do kontynuowania oplacania skladki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokosci ustalonej dla poprzednika prawnego, jest sprzeczne zarowno z obowiazujacym stanem prawnym jak i jednolita linia orzecznicza. Zdaniem odwolujacej nie mozna rowniez zgodzic sie ze stanowiskiem organu rentowego,

ze wysokosc stopy procentowej na ubezpieczenie wypadkowe, ktora ma bezposredni wplyw na wysokosc naleznosci z tytulow skladek, sama w sobie nie jest naleznoscia

z tytulow skladek na ubezpieczenia spoleczne zatem nie moze byc postrzegana jako zobowiazanie czy uprawnienie, ktore przechodzilyby na nastepce prawnego. Odwolujaca podkrešlila, ze wedlug jednolitej linii orzeczniczej wysokosc stopy procentowej skladki na ubezpieczenie wypadkowe jest przedmiotem sukcesji

w przypadkach transformacji spolki. Pogląd ten wynika z faktu, ze nie ma mozliwosci wyliczenia naleznych skladek bez uprzedniego ustalenia wysokosci stopy procentowej skladki wypadkowej, a takze z majatkowego charakteru prawa do zaplaty skladki

w obnizonej wysokosci tj. wyliczonej w oparciu o obnizony wskaźnik korekcyjny, ktore zblizone jest rodzajowo do ulgi podatkowej. Zdaniem odwolujacej zasady sukcesji uniwersalnej, o ktorej mowa w odwolaniu, w tym takze w zakresie przejscia uprawnień do stosowania nizszej stawki wskaźnika korygujacego w ubezpieczeniu wypadkowym maja rowniez zastosowanie do sytuacji wyodrębnienia oddzialow

w ramach jednego podmiotu. Stanowi o tym wyraźnie powolywany wczesniej wyrok Sadu Apelacyjnego w Lodzi z dnia 13.11.2012r. wydany w sprawie sygn.

III A Ua 466/12, w ktorej doszlo do polaczenia spolek, w wyniku przejecia w trybie art. 492 § 1 pkt.1 ksh, a następnie utworzenia oddzialow w strukturze spolki wyksztalconej w następstwie polaczenia. Majac na uwadze powyzsze orzeczenie odwolujaca podniosla, ze w sytuacji, kiedy platnikiem skladek na ubezpieczenie wypadkowe jest Spolka i jej oddzialy jako odrębni pracodawcy, to mamy do czynienia tylko z jednym podmiotem, tj. Spolka. Faktem jest, ze oddzialy, mimo, iz nie maja osobowosci prawnej, posiadaja pewna odrębnośc jako jednostki organizacyjne podlegle spolce, jednak to spolka jako osoba prawna odpowiada majatkowo

i przysluguja jej wszelkie uprawnienia związane z oplacaniem skladek na ubezpieczenie wypadkowe. Zmiany organizacyjne osoby prawnej, takie jak wyodrębnienie poszczegolnych oddzialow nie maja wplywu na ciaglośc jej bytu prawnego, co oznacza, ze struktura majatkowa tej osoby, pomimo reorganizacji pozostaje niezmiennona. Nie ma wiec potrzeby regulowania zasad sukcesji miedzy spolka a jej oddzialami, w tym takze w zakresie zasad oplacania skladek na ubezpieczenie wypadkowe, skoro mamy do czynienia z jedna osoba prawna.

W odpowiedzi na odwolanie organ rentowy wniosl o jego oddalenie, podtrzymujac w calosci swoje stanowisko przedstawione w uzasadnieniu zaskarzonej decyzji.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 lipca 2014r., sygn. akt VIII U 336/14, Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienil punkt 2 zaskarżonej decyzji w ten sposob, ze uznal za prawidlowe stanowisko odwolujacej (...) Sp. z o.o., zawarte we wniosku z dnia 24 grudnia 2013r. w częsci dotyczacej ustalenia stopy procentowej skladki na ubezpieczenie wypadkowe

obowiązującej dla wyodrębnionych ze Spółki Oddziałów oraz zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującej kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji ustalił, że działalność gospodarcza odwołującej Spółki aktualnie koncentruje się wokół pięciu aktywności wymienionych we wniosku. Spółka zatrudnia obecnie więcej niż 9 pracowników i opłaca w ich imieniu składki na ubezpieczenie wypadkowe w ustalonej dla niej wysokości. Spółka zamierza w przyszłości przeprowadzić reorganizację, polegającą na wyodrębnieniu w ramach jej struktury organizacyjnej czterech Oddziałów, które staną się pracodawcami wobec przejętych od Spółki pracowników. Zmiany organizacyjne oparte będą m.in. na koncepcji funkcjonalnej i na geograficznym położeniu Oddziałów. Spółka zamierza utworzyć Oddziały poprzez wyodrębnienie z majątku Spółki określonej części aktywów na rzecz każdego z tych Oddziałów w sposób wskazany we wniosku, a także poprzez odpowiednie przekazanie części pracowników do tych Oddziałów na podstawie art. 231 k.p. W konsekwencji, w stosunku do przejętych pracowników, Oddziały Spółki staną się nie tylko pracodawcami, ale i płatnikami składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie wypadkowe i zdrowotne. Wyodrębnione Oddziały oraz Spółka jako jednostka macierzysta, będą prowadziły taki sam rodzaj działalności, jaki dotychczas w ramach pięciu wymienionych we wniosku aktywności prowadziła Spółka. Każdy z Oddziałów będzie zatrudniał więcej niż 9 pracowników. Jednocześnie Spółka nadal pozostanie pracodawcą i płatnikiem składek na ubezpieczenia, a liczba pracowników Spółki po zmianach będzie również wyższa niż 9 osób. Wyodrębnione Oddziały nie staną się odrębnymi osobami prawnymi, nie będą także jednostkami samobilansującymi się, natomiast będą podległymi Spółce jednostkami organizacyjnymi, stanowiącymi integralną część Spółki jako osoby prawnej, wchodzącymi w skład jej struktury organizacyjnej. Spółka zamierza kontynuować swój byt w niezmienionej formie prawnej jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, a utworzenie Oddziałów nie spowoduje zmiany rodzaju działalności Spółki jako integralnej całości.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań prawnych Sąd I instancji wskazał na treść art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym płatnikiem składek jest pracodawca – w stosunku do pracowników, którym zgodnie

z art. 3 k.p. jest jednostka organizacyjna choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna jeżeli zatrudniają one pracowników. Z kolei w myśl art. 17

ust. 1 powyższej ustawy, składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa m.in. w art. 16 ust. 1 pkt 1 (czyli pracowników) obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek czyli pracodawcy.

Powołując treść regulacji art. 28 ust. 1- 4, art. 29 ust. 1 i 2, art. 2 pkt 10 oraz

art. 31 ust. 1-3, 5-7 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Sąd I instancji stwierdził,

że w świetle cyt. unormowań wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe uzależniona jest przede wszystkim od liczby ubezpieczonych, zgłoszonych przez płatnika składek do ubezpieczenia wypadkowego. Ponadto, dla płatnika składek zgłaszającego co najmniej 10 ubezpieczonych, wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe zależy od: wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek, a tym samym od rodzaju działalności prowadzonej przez płatnika, ujętej według PKD w rejestrze REGON na dzień 31 grudnia poprzedniego roku lub na dzień, od którego płatnik został zgłoszony w ZUS (dla płatników zgłoszonych w okresie od 1 stycznia danego roku do 31 marca następnego roku); wartości wskaźnika korygującego, ustalanego w zależności od kategorii ryzyka ustalonej dla płatnika składek, którą z kolei ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich, zatrudnionych w warunkach zagrożenia, na podstawie danych przekazanych przez płatnika za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe. Spór w rozpoznawanej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia czy poszczególne Oddziały wyodrębnione ze Spółki, jako pracodawcy i płatnicy składek, staną się następcami prawnymi i wstąpią we wszystkie prawa i obowiązki poprzedniego płatnika, w tym

w szczególności w uprawnienie do stosowania indywidualnie ustalonej wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe, ewentualnie, czy wyodrębnione Oddziały Spółki jako pracodawcy i płatnicy składek, uprawnione będą do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości ustalonej dotychczas dla Spółki, skoro nie staną się one odrębnymi osobami prawnymi i jednostkami samobilansującymi się, natomiast nadal będą stanowiły część struktury organizacyjnej Spółki, która zamierza kontynuować swój byt w niezmienionej formie prawnej, zachowując integralność majątkową oraz czy pod pojęciem „należności z tytułu składek” w rozumieniu art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, mieści się także uprawnienie do ustalonej dla płatnika wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Zdaniem Sądu I instancji utworzone Oddziały nie staną się następcami prawnymi odwołującej Spółki w rozumieniu art. 93a lub 93c ustawy Ordynacja podatkowa, czy też w rozumieniu art. 531 lub 553 k.s.h., albowiem w przedstawionym stanie faktycznym nie zachodzą okoliczności uzasadniające sukcesję uniwersalną przewidzianą w tych przepisach. Natomiast za prawidłowe należało uznać stanowisko odwołującej Spółki wyrażone w odwołaniu, że wyodrębnione Oddziały Spółki, jako płatnicy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników przekazanych im na podstawie art. 231 k.p., uprawnione będą do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości ustalonej dla Spółki, jako jednostki organizacyjne, wchodzące w skład jej struktury organizacyjnej, w sytuacji gdy Spółka zamierza kontynuować swój byt prawny w niezmienionej formie, zachowując swoją integralność majątkową.

Zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, że sukcesja uniwersalna powinna być wyraźnie przewidziana w ustawie i nie należy jej domniemywać. Podstawę do sukcesji praw i obowiązków podatkowych, a tym samym praw i obowiązków dotyczących należności z tytułu składek, stanowią przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2012, poz. 749, ze zm.), które w art. 93-96 wyraźnie przewidują przypadki sukcesji uniwersalnej. Rozumieć przez nią należy wstąpienie następcy prawnego w zasadzie we wszystkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki podatnika. Wprawdzie przepisy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie zawierają przepisów szczególnych dopuszczających możliwość sukcesji uprawnienia do ustalonej dla poprzedniego płatnika wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, jednakże kwestię tę reguluje art. 31 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, że do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio między innymi art. 93, 93a oraz 93c ustawy z dnia 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa. Z kolei w myśl art. 24 ust. 2 powołanej ustawy, „należnościami z tytułu składek” są składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata.

W ocenie Sądu I instancji za nieuzasadnione należało uznać stanowisko organu rentowego, że zawarte w art. 31 ustawy systemowej odesłanie do przepisów ordynacji podatkowej nie obejmuje uprawnienia do ustalonej dla poprzedniego płatnika stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, skoro według stopy procentowej wylicza się wysokość składek należnych na to ubezpieczenie. Nie jest bowiem możliwe określenie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe bez uprzedniego określenia właściwej stopy procentowej takiej składki. Uprawnienie to należy zatem zakwalifikować jako prawo majątkowe w rozumieniu prawa podatkowego, podlegające sukcesji m.in. na podstawie art. 93, 93a lub 93c ordynacji podatkowej. Powyższe stanowisko wynika z utrwalonego już w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz Sądów Apelacyjnych, między innymi z orzeczeń przytoczonych przez odwołującą Spółkę w odwołaniu od zaskarżonej decyzji. Sukcesję uniwersalną praw i obowiązków podatkowych, a tym samym praw i obowiązków dotyczących należności z tytułu składek, przewidują m.in. przepisy art. 93, 93a i 93c ustawy Ordynacja podatkowa oraz przepisy kodeksu spółek handlowych m. in. w art. 494 k.s.h. oraz w art. 553 k.s.h. Jednocześnie Sąd Okręgowy podkreślił, że we wszystkich wskazanych wyżej przypadkach, podstawę prawną do sukcesji praw i obowiązków dotyczących należności z tytułu składek, stanowią przepisy art. 93 – art. 96 ordynacji podatkowej, do których odsyła art. 31 ustawy systemowej, a nie przepisy ustaw szczególnych. Natomiast podstaw prawnych łączenia, podziału, czy też przekształcenia podmiotów, o których mowa w cytowanych powyżej przepisach ordynacji podatkowej, należy poszukiwać w przepisach szczególnych regulujących funkcjonowanie danej kategorii podmiotów, a zatem w przypadku spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością, jaką jest odwołująca, pełne zastosowanie w tym zakresie znajdują przepisy kodeksu spółek handlowych.

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że stosownie do przepisów k.s.h., spółkę kapitałową można podzielić na dwie lub więcej spółek kapitałowych (art. 528 k.s.h.). Sposoby dokonania podziału określa art. 529 § 1 k.s.h., zgodnie z którym podział może być dokonany: przez przeniesienie całego majątku spółki dzielonej na inne spółki za udziały lub akcje spółki przejmującej, które obejmują wspólnicy spółki dzielonej (podział przez przejęcie); przez zawiązanie nowych spółek, na które przechodzi cały majątek spółki dzielonej za udziały lub akcje nowych spółek (podział przez zawiązanie nowych spółek); przez przeniesienie całego majątku spółki dzielonej na istniejącą i na nowo zawiązaną spółkę lub spółki (podział przez przejęcie

i zawiązanie nowej spółki); przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej na istniejącą spółkę lub na spółkę nowo zawiązaną (podział przez wydzielenie).

Przy czym podział przez wydzielenie, o którym mowa w art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h., nie tworzy więzi kapitałowej między spółką dzieloną a nowopowstałą lub istniejącą, gdyż odbywa się przez wydzielenie części majątku i jej przeniesienie na spółkę nowopowstałą lub istniejącą. To właśnie odróżnia podział przez wydzielenie od wyodrębnienia zorganizowanej części majątku spółki i wniesienia jej jako aportu do innej spółki, czyli utworzenia struktury holdingowej. Przy wyodrębnieniu nie dochodzi do zerwania więzi kapitałowej. Podobnie wyodrębnienie zorganizowanych części majątku odwołującej Spółki i przekazanie ich w dowolnej formie prawnej do dyspozycji nowoutworzonym Oddziałom jako nowym pracodawcom, w rozumieniu art. 231 k.p., nie może być utożsamiane z podziałem Spółki przez wydzielenie, o którym mowa w powołanym wyżej przepisie.

Sąd I instancji wskazał na fakt, że w przedstawionym przez odwołującą stanie faktycznym, po zmianach Spółka zamierza kontynuować swój byt w niezmienionej formie prawnej, pozostając właścicielem całego jej majątku, natomiast Oddziały, które zostaną utworzone w ramach jej struktury organizacyjnej nie będą zakładami samobilansującymi się. Nie dojdzie zatem do zerwania więzi kapitałowej pomiędzy Spółką a Oddziałami.

W świetle powyższych okoliczności, według Sądu Okręgowego, brak podstaw do przyjęcia, że dojdzie do podziału Spółki na podstawie art. 528 w zw. z art. 529 k.s.h., zwłaszcza, że utworzone Oddziały nie będą spółkami kapitałowymi, lecz jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, stanowiącymi część osoby prawnej jaką jest odwołująca Spółka. Tym samym nie dojdzie do sukcesji uniwersalnej pomiędzy Spółką a jej Oddziałami na podstawie art. 531 k.s.h. Z kolei art. 551 ksh, dopuszcza wszelkie możliwe konfiguracje podmiotowe przekształceń. Zgodnie z tym przepisem: spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna (spółka przekształcana) może być przekształcona w inną spółkę handlową (spółkę przekształconą), spółka cywilna może być przekształcona w spółkę handlową, inną niż spółka jawna, przedsiębiorca będący osobą fizyczną, wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 poz. 672, 675 i 983) - (przedsiębiorca przekształcany) może przekształcić formę prowadzonej działalności w jednoosobową spółkę kapitałową (spółkę przekształconą).

Istotą przekształcenia jest zmiana formy prawnej, w której funkcjonuje dany podmiot. Przekształcenie może powodować także zmianę w postaci utraty osobowości prawnej na rzecz podmiotowości prawnej. Nie jest jednak możliwe przekształcenie danego podmiotu bez zmiany jego formy prawnej. Przekształcenie spółki powoduje modyfikację jej formy prawnej, przy zachowaniu tożsamości podmiotu przekształcanego i przekształconego. Spółka przekształcona kontynuuje działalność spółki przekształcanej, przy wykorzystaniu tego samego majątku, tylko w innej formie prawnej. Oznacza to, że do przekształcenia zastosowanie ma zasada kontynuacji. Zasadę tę wyraża wprost art. 553 k.s.h., zgodnie z którym spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształcanej. W wyniku przekształcenia spółka przekształcona nie traci swej podmiotowości prawnej. Istnieje ona nadal, tylko w innej formie prawnej, pozostając - zgodnie z zasadą kontynuacji, podmiotem tych samych praw i obowiązków, co spółka przekształcana. Jednakże skutki przekształcenia są tożsame ze skutkami następstwa prawnego, a mianowicie

polegają na wstąpieniu we wszelkie prawa i obowiązki. Powyższy pogląd jest powszechnie przyjmowany zarówno w piśmiennictwie jak i w orzecznictwie.

W przedstawionym przez odwołującą stanie faktycznym, po zmianach organizacyjnych Spółka zamierza kontynuować swój byt w niezmienionej formie prawnej jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Nie dojdzie zatem do przekształcenia odwołującej Spółki w rozumieniu art. 551 § 1 k.s.h., skoro istotą przekształcenia jest zmiana formy prawnej, w której funkcjonuje dany podmiot, zwłaszcza że utworzone Oddziały nie będą podmiotami, o których mowa w tym przepisie. Tym samym nie dojdzie do sukcesji uniwersalnej pomiędzy Spółką a jej Oddziałami na podstawie art. 553 k.s.h.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w świetle przedstawionych przez odwołującą okoliczności oraz powołanych wyżej przepisów, w związku z reorganizacją odwołującej Spółki zostaną utworzone Oddziały, które z mocy art. 231 k.p. staną się następcami prawnymi w stosunkach pracy, jednakże nie dojdzie do podziału Spółki w myśl art. 528 w zw. z art. 529 k.s.h. ani do jej przekształcenia na podstawie art. 551 § 1 k.s.h., a tym samym nie dojdzie do sukcesji uniwersalnej przewidzianej w art. 93 c lub art. 93a ordynacji podatkowej. Za prawidłowe jednak należało uznać stanowisko odwołującej Spółki, że wyodrębnione Oddziały Spółki, jako płatnicy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników przekazanych do tych Oddziałów na podstawie art. 231 k.p. uprawnione będą do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości ustalonej dla Spółki, jako jej jednostki organizacyjne, wchodzące w skład jej struktury organizacyjnej. Należy mieć bowiem na uwadze, że w przedstawionym przez odwołującą stanie faktycznym, po zmianach organizacyjnych Spółka zamierza kontynuować swój byt w niezmienionej formie prawnej, pozostając właścicielem całego jej majątku, natomiast Oddziały, które zostaną utworzone w ramach jej struktury organizacyjnej, nie będą zakładami samobilansującymi się. Nie dojdzie zatem do zerwania więzi kapitałowej pomiędzy Spółką a Oddziałami.

Sąd I instancji zaznaczył również, że zgodnie z art. 3 § 1 k.p. pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. Pracodawcami mogą być zatem wszystkie osoby prawne, osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną (art. 331k.c.), zatrudniające pracowników. Tym samym również Oddział Spółki może być pracodawcą w rozumieniu art. 3 i będzie on pełnił rolę płatnika składek, także wtedy gdy pozostaje nadal w jej strukturze organizacyjnej. Na podstawie powołanego przepisu Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że przymiot pracodawcy ma także jednostka organizacyjna stosownie wyodrębniona organizacyjnie i finansowo, będąca częścią osoby prawnej (np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6.11.1991r. sygn.I PRN 47/91 (OSP 1992, z.7-8,poz.151)). Zdolność do zatrudniania pracowników we własnym imieniu przez jednostkę organizacyjną, będącą częścią osoby prawnej, powinna wynikać z przepisów normujących jej wewnętrzny status prawny, a co najmniej z przepisów regulaminu organizacyjnego. Nie można natomiast uznać za pracodawcę jednostki organizacyjnej, której kierownik lub organ zarządzający, zatrudnia i zwalnia pracowników wyłącznie na podstawie upoważnienia w imieniu osoby prawnej, której jest częścią. W takiej sytuacji pracodawcą jest ta osoba prawna, a nie jej jednostka organizacyjna. Jednakże w przedstawionym stanie faktycznym taka sytuacja nie zachodzi. Przyznanie danej jednostce organizacyjnej zdolności do samodzielnego zatrudniania pracowników powinno być konsekwencją jej wyodrębnienia organizacyjno - technicznego i finansowego w stopniu umożliwiającym samodzielne realizowanie stosunków pracy oraz zobowiązań wpływających z tego stosunku.

To wyodrębnienie polega na formalnym wydzieleniu danej jednostki w strukturze organizacyjnej osoby prawnej oraz przyznaniu odrębnego statusu finansowego (np. w postaci własnego konta bankowego), który oznacza uprawnienie do autonomicznego dysponowania powierzonymi środkami finansowymi. W wymiarze finansowym minimalnym standardem jest posiadanie wyodrębnionego funduszu płac, z którego są wypłacane pracownikom wynagrodzenia. Wyodrębniona jednostka organizacyjna nie musi posiadać prawa własności powierzonego jej majątku, wyodrębnionego z majątku osoby prawnej, wystarczy możliwość dysponowania środkami majątkowymi, koniecznymi do zatrudniania pracowników. Z chwilą formalnego wyodrębnienia jednostek organizacyjnych (np. oddziałów) w strukturze organizacyjnej Spółki

i formalnego przyznania im w regulaminie organizacyjnym zdolności do zatrudniania i zwalniania pracowników we własnym imieniu, z dniem wejścia w życie tego regulaminu, jednostki te jako nowi pracodawcy staną się, na podstawie art. 231 kp, stroną w dotychczasowych stosunkach pracy pracowników zatrudnionych w tych jednostkach. Podobne stanowisko w zakresie pojęcia „pracodawcy” w rozumieniu art. 3 k.p. wyraził m.in. Sąd Apelacyjny w Katowicach

w wyroku z dnia 22.01.2013r. w sprawie sygn. III AUa 638/12 (LEX nr1280249) oraz w wyroku z dnia 14.12.2012r. w sprawie sygn. III APa 25/12 (LEX nr 1259682). Stosownie natomiast do regulacji zawartej w art. 231 § 1 Kodeksu pracy w razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę staje się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy. Przepis ten przewiduje swoistą sukcesję stosunków pracy poprzez wejście nowego pracodawcy z mocy prawa

w pozycję strony tych stosunków, czyli w prawa i obowiązki poprzedniego pracodawcy. Opiera się ona na założeniu, że dotychczasowy stosunek pracy w ogóle nie zostaje rozwiązany i nie nawiązuje się nowy stosunek pracy, a jedynie dotychczasowy ulega podmiotowemu przekształceniu po stronie pracodawcy. Wynika z tego, iż również prawa i obowiązki nałożone na pracodawcę jako płatnika składek przez przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy wypadkowej, nie ustają lecz przechodzą na nowego płatnika, który przejmując pracowników przejmuje także obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne przejmowanych pracowników oraz wszelkie inne uprawnienia i obowiązki z tym związane. Tym samym Oddziały Spółki przejmując pracowników, powinny kontynuować prawa i obowiązki dotychczasowego płatnika, wynikające z ustawy systemowej i ustawy wypadkowej.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu I instancji utworzone Oddziały jako pracodawcy i w konsekwencji płatnicy składek na ubezpieczenia, będą posiadały zdolność prawną jedynie w zakresie stosunków pracy, w które wejdą jako następcy prawni na podstawie art.231kp. przyznaną im między innymi przez art. 3 k.p. oraz art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 13.10.1998r o systemie ubezpieczeń społecznych. Natomiast Spółka kontynuując swój byt w dotychczasowej formie prawnej, a także zachowując integralność majątkową, będzie ponosiła odpowiedzialność majątkową za zobowiązania prywatno-prawne

i publiczno-prawne, wynikające z jej działalności prowadzonej za pośrednictwem tych Oddziałów, jako osoba prawna w ramach której zostaną one utworzone. Jeżeli bowiem pracodawca jest częścią osoby prawnej, w tym przypadku Oddziałem,

to odpowiedzialność za zobowiązania wobec wierzycieli faktycznie ponosi ta osoba prawna swoim majątkiem za pośrednictwem tego Oddziału, ponieważ zawsze z jej majątku prowadzona jest egzekucja, nawet wtedy gdy część wyodrębnionego majątku pozostawiono do dyspozycji Oddziału. Natomiast wyodrębnienie finansowe pracodawcy jest tylko zabiegiem wewnątrz-organizacyjnym tej osoby prawnej, niemającym wpływu na jej majątkową odpowiedzialność wobec wierzycieli, w tym przypadku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zdaniem Sądu w tej sytuacji nie zachodzi potrzeba regulowania zasad sukcesji pomiędzy Spółką a jej Oddziałami na podstawie art. 93c lub 93a ordynacji podatkowej w zw. z art.31 ustawy systemowej, skoro mamy do czynienia z jedną osobą prawną,

a wyodrębnienie Oddziałów nie spowoduje zerwania więzi kapitałowej pomiędzy Spółką a tymi Oddziałami. W wyroku z dnia 13.03.2013r., wydanym w sprawie

III AUa 1057/12, Sąd Apelacyjny w Łodzi wyraził pogląd, że „Oddziały mają prawo do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości uprzednio stosowanej przez poprzedniego płatnika”. W sprawie tej doszło do połączenia spółek w wyniku przejścia w trybie art.492 § 1 k.s.h. z równoczesnym utworzeniem Oddziałów

w Spółce przejmującej, a zatem stan faktyczny tej sprawy był inny niż

w rozpoznawanej sprawie. Jednakże w uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd Apelacyjny stwierdził, że Oddziały są w strukturze Spółki Akcyjnej tylko wyodrębnionymi pracodawcami, a w pozostałym zakresie są częścią Spółki Akcyjnej. Skoro osoba prawna Spółka Akcyjna nabyła prawo do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości w jakiej płaciły je spółki przejęte, to brak podstaw do przyjęcia, że uprawnienia tego nie mogły nabyć nie mające osobowości prawnej Oddziały, tylko dlatego, że są one samodzielnymi płatnikami składek.

Skoro niewątpliwym jest, że uprawnienia nabyła Spółka i miałyby je, gdyby nie utworzyła Oddziałów, to z faktu utworzenia tychże Oddziałów nie można pozbawić Spółki Akcyjnej praw, które należą jej się z mocy prawa, z art. 93 Ordynacji podatkowej. Podobne stanowisko wyraził Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 13.11.2012r. w sprawie III AUa 466/12, przytoczonym przez odwołującą w odwołaniu od zaskarżonej decyzji.

Mając na uwadze powyższe orzeczenia, Sąd podzielił stanowisko odwołującej, że skoro obowiązujące przepisy i orzecznictwo sądów przewidują, że w przypadku sukcesji, będącej konsekwencją łączenia, podziału lub przekształcenia, zarówno Spółka jak i jej oddziały stają się w jednakowym zakresie następcami prawnymi swego poprzednika prawnego, w tym także w zakresie stosowania składki na ubezpieczenie wypadkowe, to tożsama zasada będzie miała zastosowanie w przypadku zmian organizacyjnych nie mających wpływu na integralność spółki i nie wywołujących zmian w zakresie jej osobowości prawnej. Spółka w dalszym ciągu, pomimo reorganizacji zachowuje w sposób niezmienny swój byt prawny i to ona,

a nie każdy z Oddziałów, ponosi odpowiedzialność majątkową za zobowiązania Spółki, działając za pośrednictwem utworzonych Oddziałów, w tym także w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne. Zdaniem Sądu, skoro odwołująca Spółka, korzysta z prawa do niższej składki wypadkowej, to z powodu utworzenia Oddziałów nie można pozbawić jej tego uprawnienia, które przysługuje jej z mocy przepisów ustawy wypadkowej. Zmiany organizacyjne osoby prawnej, polegające na utworzeniu Oddziałów, poprzez wyodrębnienie aktywów majątkowych i przekazanie ich do dyspozycji tym Oddziałom, nie mają bowiem wpływu na ciągłość jej bytu prawnego

i zachowanie integralności majątkowej, wręcz przeciwnie nie dochodzi do zerwania więzi kapitałowej pomiędzy Spółką a jej Oddziałami. W przedstawionym przez odwołującą zdarzeniu przyszłym, rodzaj działalności prowadzonej przez Spółkę nie ulegnie zmianie, a utworzone oddziały będą prowadziły ten sam rodzaj działalności jaki dotychczas prowadziła Spółka. Wyodrębnione Oddziały będą działały w oparciu

o tożsamy substrat majątkowy i osobowy, w oparciu o który działalność prowadziła i nadal zamierza prowadzić Spółka i w związku z którym ustalono dla niej wysokość wskaźnika korygującego.

Za słuszne zatem, w ocenie Sądu I instancji, należało uznać stanowisko odwołującej, że wyodrębnienie Oddziałów nie będzie pozostawało w jakimkolwiek związku ze zdarzeniami powodującymi wzrost ryzyka wypadkowości i wzrost zatrudnienia w warunkach zagrożenia, uzasadniającymi ustalenie na nowo wysokości wskaźnika korygującego i wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. W konsekwencji Sąd uznał za prawidłowe stanowisko odwołującej,

że po zmianach organizacyjnych zarówno Spółka jak i jej Oddziały uprawnione będą do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe w dotychczasowej wysokości ustalonej dla Spółki.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję na mocy art.477¹⁴ § 2 k.p.c. uznając stanowisko odwołującej zawarte w odwołaniu za prawidłowe.

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 i nast. k.p.c.

Apelację od wyroku wniósł organ rentowy.

Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisów art. 27, art. 28 ust. 2, art. 32 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 23¹ § 1 k.p. poprzez błędne przyjęcie, że na podstawie tego przepisu również prawa i obowiązki nałożone na pracodawcę jako płatnika składek przez przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy wypadkowej nie ustają, lecz przechodzą na nowego płatnika, który przejmując pracowników przejmując także obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne przejmowanych pracowników oraz wszelkie inne uprawnienia i obowiązki z tym związane, tym samym Oddziały spółki przejmując pracowników powinny kontynuować prawa i obowiązki dotychczasowego płatnika, wynikające z ustawy systemowej i ustawy wypadkowej.

Wskazując na powyższe, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku

i oddalenia, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że stosownie do art. 28 i art. 29 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ustalenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatników składek podlegających wpisowi do rejestru REGON, zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych, następuje na podstawie grupy działalności, do której płatnik należy. W przypadku płatników nowo zgłaszanych

w okresie od 1 stycznia danego roku do 31 marca roku następnego, przynależność do grupy działalności ustalana jest zgodnie z art. 29 ust. 2 powołanej powyżej ustawy na podstawie rodzaju przeważającej działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu, od którego płatnik składek jest zgłoszony w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast liczbę ubezpieczonych ustala się w oparciu o stan z miesiąca, w którym płatnik został zgłoszony w Zakładzie. Powyższe oznacza, że dla każdego zgłoszonego do Zakładu płatnika składek winna być autonomicznie ustalona obowiązująca go wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Organ rentowy podkreślił, iż przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie zawierają przepisów szczególnych dopuszczających możliwość sukcesji wysokości stopy procentowej składki pomiędzy płatnikami składek w przypadku wyodrębnienia się nowego płatnika składek

z podmiotu istniejącego. Uwzględniając powyższe brak jest podstaw do przyjęcia,

iż fakt, że Oddział jako nowy płatnik utworzony poprzez wyodrębnienie z majątku podmiotu już istniejącego określonej części aktywów, oraz przejście części pracowników zgodnie z art. 231 k.p. będzie skutkowało również przejściem stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, która obowiązywała poprzedniego płatnika składek. Sąd I instancji wywodzi następstwo prawne Oddziałów w części dotyczącej ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

na podstawie przepisu art. 23¹ k.p. W ocenie ZUS O/L. powyższy przepis rozstrzyga wyłącznie o wstąpieniu nowego pracodawcy w prawa i obowiązki dotychczasowego pracodawcy w zakresie stosunku pracy i nie ma zastosowania do praw i obowiązków wynikających z ustawy o ubezpieczeniach społecznych, gdyż stosowanie wskazanego przepisu art. 23¹ k.p. nie wynika z żadnego przepisu regulującego kwestie ubezpieczeń społecznych. Wobec braku podstaw prawnych

do przyjęcia sukcesji Oddziałów na podstawie przepisu art. 23¹ k.p. w zakresie wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe jak i tego,

że przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy

i chorób zawodowych nie zawierają przepisów szczególnych dopuszczających możliwość nabycia prawa do ustalonej dla poprzedniego płatnika wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, wyrok Sądu wskazujący jako podstawę sukcesji przepis art. 23¹ k.p. jest błędny.

W odpowiedzi na apelację odwołujący wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zdaniem odwołującego bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 27, art. 28 i art. 32 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. W stanie faktycznym sprawy nie doszło bowiem do utworzenia nowego podmiotu prawnego, dla którego powinna być ustalona autonomicznie wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Utworzone Oddziały powstały

w wyniku wewnętrznej reorganizacji, nie posiadają odrębnej od niego osobowości prawnej i są odrębnymi od wnioskodawcy pracodawcami na mocy art. 23¹ k.p.

Skoro wnioskodawca korzysta z niższej składki wypadkowej, to z powodu utworzenia oddziałów nie można pozbawić go uprawnienia, które przysługuje mu z mocy przepisów ustawy wypadkowej. Nadto, wyodrębnione Oddziały będą działać

w oparciu o tożsamy substrat majątkowy i osobowy, w oparciu o który działalność prowadził i nadal prowadzi wnioskodawca i w związku z tym ustalono dla niego wysokość wskaźnika korygującego. Tym samym, jak słusznie uznał Sąd I instancji, wyodrębnienie Oddziałów nie będzie pozostawało w jakimkolwiek związku

ze zdarzeniami powodującymi wzrost ryzyka wypadkowości i wzrost zatrudnienia w warunkach zagrożenia, uzasadniająco ustalono na nowo wysokość wskaźnika korygującego i wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Wskazując na treść art. 23¹ k.p. odwołujący stwierdził, że Oddziały wnioskodawcy przejmując pracowników powinny kontynuować prawa i obowiązki dotychczasowego płatnika, wynikające z ustawy systemowej i ustawy wypadkowej, tym bardziej, że Oddziały prowadzą działalność w tym samym zakresie, który był wcześniej prowadzony przez wnioskodawcę.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest bezzasadna.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zakwestionowania orzeczenia Sądu I instancji, który przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe i na jego podstawie wywiódł trafne wnioski.

Okoliczności sporne sprowadzały się do ustalenia, czy wyodrębnione Oddziały Spółki jako pracodawcy i płatnicy składek, uprawnione będą do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości ustalonej dotychczas dla Spółki, skoro nie staną się one odrębnymi osobami prawnymi i jednostkami samobilansującymi się, natomiast nadal będą stanowiły część struktury organizacyjnej Spółki, która zamierza kontynuować swój byt w niezmienionej formie prawnej, zachowując integralność majątkową oraz czy pod pojęciem „należności z tytułu składek” w rozumieniu art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, mieści się także uprawnienie do ustalonej dla płatnika wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. 2015 r.,

poz. 1242 j. t.), stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych wynosi 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności, zgodnie z zasadami określonymi w art. 30.

Stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych ustala Zakład jako iloczyn stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek, i wskaźnika korygującego ustalonego dla płatnika składek, z zastrzeżeniem art. 33 (ust. 2). Liczbę ubezpieczonych, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala się jako iloraz sumy ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku kalendarzowego i liczby miesięcy, przez które płatnik składek był w poprzednim roku kalendarzowym zgłoszony w Zakładzie co najmniej

1 dzień (ust. 3). Jeżeli płatnik składek zgłaszany jest w Zakładzie w okresie od dnia

1 stycznia danego roku do dnia 31 marca następnego roku, liczbę ubezpieczonych,

o których mowa w ust. 3, ustala się w oparciu o liczbę ubezpieczonych podlegających zgłoszeniu do ubezpieczenia wypadkowego w miesiącu kalendarzowym, od którego płatnik składek został zgłoszony w Zakładzie (ust. 4).

Z powyższego unormowania wynika zatem, że sposób wyliczenia wysokości stopy procentowej składki uzależniona jest od liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia przez płatnika.

Okoliczności faktyczne sprawy są bezsporne. Spółka (...) zamierza utworzyć Oddziały poprzez wyodrębnienie z majątku Spółki określonej części aktywów na rzecz każdego z tych Oddziałów w sposób wskazany we wniosku, a także poprzez przekazanie części pracowników do tych Oddziałów na podstawie art. 23¹ k.p. W konsekwencji, Oddziały staną się pracodawcami i płatnikami składek na ubezpieczenia społeczne, każdy z nich będzie zatrudniał więcej niż 9 pracowników, zaś spółka nadal będzie pracodawcą i płatnikiem składek, a liczba jej pracowników będzie wyższa niż 9.

W świetle przedstawionych okoliczności rację ma Sąd I instancji uznając,

że utworzone Oddziały nie staną się następcami spółki na podstawie art. 93a lub 93c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. 2015 r., poz. 613 j.t.) ani na podstawie art. 531 lub art. 553 k.s.h.

Zgodnie z art. 31 ustawy systemowej, do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio przepisy, w tym m.in. art. 93, art. 93a i art. 93 c, ustawy Ordynacja podatkowa, które stanowią podstawę do sukcesji praw i obowiązków podatkowych.

Stosownie do art. 93 § 1 cyt. ustawy, osoba prawna zawiązana (powstała) w wyniku łączenia się: osób prawnych, osobowych spółek handlowych, osobowych i kapitałowych spółek handlowych - wstępuje we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki każdej z łączących się osób lub spółek. Zgodnie z art. 93a § 1 osoba prawna zawiązana (powstała) w wyniku: przekształcenia innej osoby prawnej, przekształcenia spółki niemającej osobowości prawnej - wstępuje we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki przekształcanej osoby lub spółki. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do: osobowej spółki handlowej zawiązanej (powstałej) w wyniku przekształcenia: innej spółki niemającej osobowości prawnej, spółki kapitałowej (§ 2). Z kolei art. 93c § 1 stanowi, że osoby prawne przejmujące lub osoby prawne powstałe w wyniku podziału wstępują, z dniem podziału lub z dniem wydzielenia, we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki osoby prawnej dzielonej pozostające w związku z przydzielonymi im, w planie podziału, składnikami majątku.

Przepis § 1 stosuje się, jeżeli majątek przejmowany na skutek podziału, a przy podziale przez wydzielenie - także majątek osoby prawnej dzielonej, stanowi zorganizowaną część przedsiębiorstwa (§ 2).

Sukcesję uniwersalną regulują również przepisy kodeksu spółek handlowych m.in. w art. 494 k.s.h. - w wyniku połączenia lub przejęcia spółek, w art. 531 k.s.h. - w wyniku podziału spółki oraz w art. 553 k.s.h. - w wyniku przekształcenia spółki. Zgodnie z art. 494 § 1 k.s.h. spółka przejmująca albo spółka nowo zawiązana wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki. Na spółkę przejmującą albo spółkę nowo zawiązaną przechodzą z dniem połączenia w szczególności zezwolenia, koncesje oraz ulgi, które zostały przyznane spółce przejmowanej albo którejkolwiek ze spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji lub ulgi stanowi inaczej (§ 2). Jak stanowi art. 531 k.s.h. § 1 spółki przejmujące lub spółki nowo zawiązane powstałe w związku

z podziałem wstępują z dniem podziału bądź z dniem wydzielenia w prawa i obowiązki spółki dzielonej, określone w planie podziału. Na spółkę przejmującą lub spółkę nowo zawiązaną powstałą w związku z podziałem przechodzą z dniem podziału bądź z dniem wydzielenia w szczególności zezwolenia, koncesje oraz ulgi, pozostające w związku z przydzielonymi jej w planie podziału składnikami majątku spółki dzielonej, a które zostały przyznane spółce dzielonej, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji lub ulgi stanowi inaczej (§ 2).

Z kolei stosownie do art. 553 § 1 k.s.h. spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształcanej. Spółka przekształcona pozostaje podmiotem w szczególności zezwoleń, koncesji oraz ulg, które zostały przyznane spółce przed jej przekształceniem, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji albo ulgi stanowi inaczej (§ 2).

Przepisy kodeksu spółek handlowych przewidują również możliwość podziału spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jako spółki kapitałowej (art. 528 k.s.h.), który może być dokonany: przez przeniesienie całego majątku spółki dzielonej na inne spółki za udziały lub akcje spółki przejmującej, które obejmują wspólnicy spółki dzielonej (podział przez przejęcie); przez zawiązanie nowych spółek, na które przechodzi cały majątek spółki dzielonej za udziały lub akcje nowych spółek (podział przez zawiązanie nowych spółek); przez przeniesienie całego majątku spółki dzielonej na istniejącą i na nowo zawiązaną spółkę lub spółki (podział przez przejęcie i zawiązanie nowej spółki); przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej na istniejącą spółkę lub na spółkę nowo zawiązaną (podział przez wydzielenie) - art. 529 k.s.h.

Uwzględniając treść przedstawionych unormowań słusznie uznał Sąd I instancji, że nie sposób uznać, iż dojdzie do podziału spółki na podstawie art. 528

w zw. z art. 529 k.s.h. zważywszy, że Oddziały będą jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, a nie spółkami kapitałowymi i tym samym nie dojdzie do sukcesji uniwersalnej między odwołującą spółką a jej oddziałami na zasadzie art. 531 k.s.h.

Wreszcie, rację ma Sąd I instancji uznając, że na gruncie rozpoznawanej sprawy nie dojdzie do sukcesji uniwersalnej na podstawie art. 553 k.s.h., będącej następstwem zmiany formy prawnej spółki, co przewiduje art. 551 § 1 k.s.h.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego wskazujące,

że Oddziały na mocy art. 23¹ k.p. staną się następcami prawnymi w stosunkach pracy, jednakże nie dojdzie do podziału spółki na podstawie art. 528 k.s.h. w zw. z art. 529 k.s.h. ani do jej przekształcenia z mocy art. 551 k.s.h., a tym samym nie dojdzie

do sukcesji uniwersalnej, o której mowa w art. 93a czy też art. 93c ordynacji podatkowej. Oddziały powstaną bowiem na skutek wewnętrznej reorganizacji Spółki

i jako podległe jednostki będą stanowić jej integralną część.

Zgodnie z art. 23¹ § k.p. w razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę staje się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy, z zastrzeżeniem przepisów § 5.

Z niespornego materiału dowodowego wynika, że Oddziały w trybie art. 23¹ k.p. przejmą część pracowników Spółki i tym samym staną się pracodawcami

i płatnikami składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie wypadkowe

i zdrowotne. W przedstawionym przez odwołującą zdarzeniu przyszłym Oddziały będą prowadziły ten sam rodzaj działalności, jaki dotychczas prowadziła Spółka i będą działały w oparciu o tożsamy substrat majątkowy i osobowy. Niezasadnym byłoby zatem ustalenie, że Oddziały nie mogły nabyć uprawnień w zakresie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt III AUa 1057/12, Sąd Apelacyjny w Łodzi stwierdził, że: „Oddziały mają prawo do opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości uprzednio stosowanej przez poprzedniego płatnika. Oddziały są w strukturze odwołujące spółki jedynie wyodrębnionymi pracodawcami i płatnikami składek, a w pozostałym zakresie są częścią spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością”. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny

w Łodzi w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt III AUa 466/12.

Jak prawidłowo zauważył Sąd I instancji, skoro przepisy i orzecznictwo sądów przewidują, że w przypadku sukcesji będącej następstwem łączenia, podziału lub przekształcenia zarówno spółka jak i Oddziały stają się następcami prawnym swego poprzednika prawnego, w tym także w zakresie składek na ubezpieczenie wypadkowe, to analogiczna zasada będzie mieć zastosowanie w przypadku zmian organizacyjnych, nie mających wpływu na integralność spółki i nie wywołujących zmian w zakresie jej osobowości prawnej. Oddział jako płatnik w zakresie następstwa prawnego jest traktowany tak samo jak spółka powstała w wyniku połączenia, podziału lub przekształcenia. Zasadne jest stanowisko odwołującej wskazujące, że zmiany organizacyjne osoby prawnej, takie jak wyodrębnienie oddziałów nie mają wpływu na ciągłość jej bytu prawnego, co oznacza, że struktura majątkowa tej osoby, mimo reorganizacji, pozostaje niezmieniona. Nie ma więc potrzeby regulowania zasad sukcesji między spółką a jej oddziałami, w tym także w zakresie zasad opłacania składek na ubezpieczenia wypadkowe, skoro nadal mamy do czynienia z jedną osobą prawną. Oddziały będą miały te same uprawnienia i obowiązki co Spółka również w zakresie praw i obowiązków wynikających z systemu ubezpieczeń społecznych.

W konsekwencji, chybiony okazał się zarzut apelującego polegający

na twierdzeniu, że należności z tytułu składek nie obejmują wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt III AUa 466/12, Sąd Apelacyjny w Łodzi stwierdził, że: „prawo do zapłaty składki w obniżonej wysokości jest prawem rodzajowo takim jak prawo do ulgi podatkowej, zatem kwalifikuje się do prawa majątkowego w rozumieniu prawa podatkowego i w myśl art. 93 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej podlega przejęciu przez spółkę przejmującą”. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowej jest przedmiotem sukcesji w przypadkach transformacji spółki (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2009 r., sygn. akt II UK 292/08, OSNP 2010/19-20/247).

Wobec powyższego trafne jest stanowisko Sądu Okręgowego wskazujące, że zarówno Oddziały jak i Spółka będą uprawnione do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe w dotychczasowej wysokości.

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013, poz. 490 j.t.).

/-/ SSA I.Goik /-/ SSA K.Merker /-/ SSO del. B.Torbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek